

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3090/2018. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéletábla 4.Bf.232/2016/64. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük (dr. Gellér Balázs József ügyvéd, Gellér és Bárányos Ügyvédi Iroda, 1114 Budapest, Kemenes utca 6.) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz, és abban kérték a Fővárosi Ítéletábla 4.Bf.232/2016/64. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az indítványozók kifogása szerint a büntetőeljárásban hozott ítéletek ellentétesek az Alaptörvény II. cikkének, a XIII. cikk (1) bekezdésének és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének a rendelkezéseivel.
- [3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló büntetőeljárás kapcsán az indítványozók az alábbiakat adták elő. A Székesfehérvári Törvényszék 10.B.309/2014/255. számú ítéletében megállapította I.–V. rendű terheltek büntetőjogi felelősségét a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés *d* és *i*) pontjai szerint minősülő emberölés büntetében. A bíróság az V. rendű terhelten halált okozó foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében, míg a VI. rendű terhelten foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségében mondta ki bűnösnek. A Fővárosi Ítéletábla az elsőfokú ítéletet az elkövetői minőség és a kiszabott büntetések mértéke tekintetében változtatta meg. A jogerősen megállapított tényállás szerint I. és II. rendű terheltek 2010. augusztus 5-én kötöttek házasságot, amelyből 2011. szeptember 16-án gyermekük született. A gyermek, a büntetőeljárás sértettje 2013. április 14-én elhalálozott. Az elsőfokú ítélet megállapítása értelmében a sértett halálát súlyos fokú lesoványodása, alultápláltsága, férjrehiányos állapota és kiszáradás következtében kialakult heveny keringési elégtelenség okozta. (elsőfokú ítélet 14–15. oldal) Az ítélet indokolásában a bíróság kifejtette, hogy a sértett szülei és nagyszülei, vagyis az I–IV. rendű vádlottak a gyermek élelmezésére vonatkozó alapvető kötelesség ellen vétettek. Átlagos ismeretekkel rendelkező egyén számára is magától értetődő ugyanis, hogy a táplálkozás nyilvánvaló hiánya a szervezet leromlásához és idővel halálhoz vezet, ezért a gyermek élelmezése a szülők kötelessége (elsőfokú ítélet 36. oldal). A másodfokú bíróság álláspontja szerint I. és II. rendű vádlottakat, mint szülőket a gyermek gondozása körében speciális családjogi kötelezettség terhelte. Ezt a kötelezettségüket azonban szándékosan elmulasztották, jollehet a sértett életét közvetlenül veszélyeztető helyzetet felismerték.
- [4] Az indítványozók jogi képviselőjük útján a másodfokú eljárásban bejelentették, hogy mivel a sértett nagyszülei, tehát egyenes ágbeli rokonai, az eljárásban – a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 51. § (3) bekezdése értelmében – sértettként kívánnak fellépni. A bíróság az indítványozók sértettként történő fellépésének nem látta akadályát.
- [5] Az indítványozók a jogerős bírósági ítélet megszületését követően fordultak alkotmányjogi panaszukkal az Alkotmánybírósághoz. Az indítványukban külön kitértek arra, hogy mivel ők a II. rendű terhelten szülei, illetve a sértett nagyszülei, továbbá a büntetőeljárásban sértettként léptek fel, érintettségük az alkotmánybírósági eljárásban is fennáll. Ezzel összefüggésben utaltak az Abtv. 26–31. §-aihoz fűzött jogalkotói indoklásra, valamint az 1/2015. (I. 16.) AB határozathoz fűzött egyik párhuzamos indoklásra.
- [6] A bírósági ítéletek alkotmányossági felülvizsgálatát az indítványozók azon az alapon kérték az Alkotmánybíróságtól, hogy azok ellentétesek Alaptörvény II. cikkének, a XIII. cikk (1) bekezdésének és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének a rendelkezéseivel. Az alaptörvény-ellenességre vonatkozó részletes indokait az alábbiak szerint adták elő.
- [7] Az Alaptörvény II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jog megsértését azzal összefüggésben tartották megállapíthatónak, hogy a bíróságok elmulasztották annak a kétséget kizáró bizonyítását, hogy a sértett és

a II. rendű terhelt között valóban fennállt-e vérségi, szülő-gyermek kapcsolat. Történt ez annak ellenére, hogy a sértettet nem a II. rendű terhelt nevére anyakönyvezték. Az indítványozók álláspontja szerint ennek a kapcsolatnak a bizonyított hiánya relevanciával bírt volna a vád tárgyává tett cselekmény büntetőjogi minősítése szempontjából. Amennyiben ugyanis nem a II. rendű terhelt volt a sértett biológiai apja, őt a sértett halála tekintetében nem szülői kötelezettségek, csak általános büntetőjogi felelősség terhelte volna, amely a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő segítségnyújtás elmulasztása büntetnének a megállapítását vonhatta volna maga után. Ez utóbbi cselekmény esetében pedig enyhébb jogkövetkezmény lett volna vele szemben alkalmazható. Úgy vélik az indítványozók, hogy a Be. 75. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróságnak ezt a kérdést vizsgálnia kellett volna. Az elsőfokú bíróság azonban ezt a kötelezettségét elmulasztotta, majd a vizsgálatot a másodfokú bíróság sem végezte el. Az apasági kapcsolat megállapítását az indítványozók az ügy szempontjából elvi jelentőségűnek tekintették, mivel ez volt az alapja a II. rendű terhelt vonatkozásában a speciális, családjogi kötelezettséget érintő mulasztás megállapításának. Hivatkoztak az indítványozók az Alkotmánybíróság 8/1990. (IV. 23.) AB határozatban és 57/1991. (XI. 8.) AB határozatban az emberi méltósághoz való jog alkotmányos tartalmát érintően tett megállapításokra, amelyekre figyelemmel kifejtették, hogy az önazonossághoz és az önrendelkezéshez való jog immanens részét képezi a vérségi származás kiderítésének a joga. Megítélésük szerint ebből következően joguk van ahhoz, hogy tisztázzák: az elhunyt sértett mely családba tartozott, fennáll-e vérségi kapcsolat közte és a II. rendű terhelt között. „Ennek tisztázása alapvetően összefügg az önazonossággal, de a gyermekük tettének mikénti megítélésével és lelki feldolgozásával is” (indítvány 8. oldal).

- [8] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét az indítványozók az örökléshez való jog kontextusában állították. Az Alkotmánybíróság gyakorlatára is utalva kifejtették, hogy az örökléshez való jog szoros összefüggésben áll a tulajdonhoz való joggal, és magában foglalja egyrészt az örökhagyó rendelkezési jogát, másrészt az örökösnek a hagyaték megszerzésével kapcsolatos jogosítványait. Álláspontjuk szerint azzal, hogy a büntetőeljárásban nem bizonyították a sértett és a II. rendű terhelt vérségi kapcsolatot, az indítványozókat megfosztották attól a lehetőségtől, „hogy haláluk esetén vagyonukról megalapozottan tudjanak dönten” (indítvány 8. oldal).
- [9] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog megsértését az indítványozók az alábbiakra alapították. A büntetőeljárásban tanúként hallgatták meg őket, és sem a nyomozó hatóságtól, sem a bíróságtól nem kaptak felvilágosítást arról, hogy sértettként vagy egyéb érdekeltként felléphetnek, holott a hatóságok tájékoztatási és figyelmeztetési kötelezettségéről a Be. 62. § kifejezetten rendelkezik. A hatóságok mulasztását azért tekintik különösen sérelmesnek, mert a sértetti pozíció – a Be. 51. § (2) bekezdésében és 55. § (1) bekezdésében foglaltak szerint – többletjogosítványokat biztosított volna számukra. A jogsérelmet a bíróság nem orvosolta azzal, hogy a másodfokú eljárásban elismerte az indítványozók sértetti minőségét. Abban az esetben ugyanis, ha már az elsőfokú eljárásban sértettként léphetek volna fel, lehetőségük lett volna arra, hogy a vérségi kapcsolat kérdését már elsőfokú bíróság előtti bizonyítási eljárásban felvessék.
- [10] A tisztességes eljáráshoz való jog követelményeivel ellentétesnek tartották továbbá az indítványozók, hogy a másodfokú bíróság megvonta a szót a jogi képviselőjüktől, amikor a vérségi kapcsolat bizonyíthatatlanságát taglalta. A szó megvonására, azáltal a sértetti felszólalás korlátozására – figyelemmel a Be. 554/O. § és a 314. § rendelkezéseire, továbbá a teljes revízió elvére – álláspontjuk szerint a másodfokú bíróságnak nem volt törvényes lehetősége. Aggályosnak tartották a másodfokú bíróság azon megállapítását is, hogy a sértetti képviselő felszólalása ellentétes a sértett érdekeivel, mivel a felvetés a II. rendű terhelt cselekményének a helyes minősítésére vonatkozott. Azt a bírósági álláspontot sem tartották megalapozottnak, hogy a sértetti felszólalás az eljárás elhúzódásához vezetett volna. Tévesnek tartották továbbá az indítványozók a másodfokú bíróság jogi indokolásának azon megállapítását, amely szerint irreleváns, hogy a II. rendű terhelt biológiai apja-e a sértettnek, mivel ez a körülmény sem zárna ki a felelőssége megállapítását. Az indítványozók – fentebb részletesen kifejtett – véleménye szerint vérségi kapcsolat hiányában a II. rendű terheltet más kötelezettségek terheltek, így azok elmulasztása büntetőjogilag is más megítélés alá esett volna. Az indítványozók szerint a bíróság azon jogértelmezése, amely szerint a szülői felelősség vérségi kapcsolat hiányában is megállapítható, felveti az emberölés bűncselekményt érintően az elkövetői kör jogértelmezéssel történő kiszélesítését megvalósító, azáltal pedig a jogalkotás tilalmába ütköző jogalkalmazás lehetőségét.
- [11] A tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványai köréből az indítványozók külön is sérelmezték a bírósághoz fordulás jogának a megsértését. Az 1074/B/1994. AB határozat megállapítására hivatkozással előadták, hogy a nyomozó hatóság és az elsőfokú bíróság azzal, hogy a sértetti fellépés lehetőségéről nem adtak tájékoztatást, attól a lehetőségtől is megfosztotta őket, hogy polgári jogi igényüket a büntetőeljárásban érvényesítsék.

- [12] 2. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e, vagyis megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. A befogadhatóság feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy azoknak az indítvány az alábbiak szerint nem felel meg.
- [13] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A bíróság és az indítványozók tájékoztatása szerint a másodfokú ítélet kézbesítésére 2017. június 9-én, míg az alkotmányjogi panasz indítvány előterjesztésére 2017. augusztus 3-án került sor. Az indítványt tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt határidőt betartva nyújtották be.
- [14] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további formai követelményeket az alábbiak szerint teljesíti. Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §-át) és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [III. cikk, XIII. cikk (1) bekezdés és XXVIII. cikk (1) bekezdés]. Meghatározza továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó konkrét bírói ítéletet, valamint kifejezett kérelmet fogalmaz meg annak megsemmisítésére. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt azon követelményt ugyanakkor, hogy tartalmazzon indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, az indítvány csak az Alaptörvény II. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában teljesíti. Az indítványozók az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében rögzített örökléshez való jog sérelmét érintően mindössze azt állították, hogy a bíróság megfosztotta őket a lehetőségtől, hogy haláluk esetén vagyonukról megalapozott döntést hozhassanak azáltal, hogy a büntetőeljárásban a sértett és a II. rendű terhelt vérségi kapcsolatát nem bizonyították. Ezzel az állítással ugyanakkor az indítványozók nem szolgáltak kellő magyarázattal arra, hogy a bírói döntést miért tartják az Alaptörvény hivatkozott rendelkezésével ellentétben állónak. Alkotmányjogi indokok hiányában pedig az Alkotmánybíróság a bírói döntés és az örökléshez való jog követelményrendszerének az összhangját érdemben nem vizsgálhatta.
- [15] Az Abtv. 27. § b) pontjában foglaltak szerint továbbá a bírói döntéssel szemben alkotmányjogi panasz akkor terjeszthető elő, ha az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincsen számára biztosítva. Az indítványozók jelen alkotmányjogi panaszt a büntetőeljárásban hozott jogerős ítélettel szemben terjesztették elő. További jogorvoslati lehetőség az ő vonatkozásukban nem állt rendelkezésre. Ezért az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 27. §-ban e körben előírt feltételeinek.
- [16] 3. Az Alkotmánybíróság ezt követően abban a kérdésben foglalt állást, hogy az indítványozók az Abtv. 27. §-a, illetve az Abtv. 51. § (1) bekezdése szerint az egyedi ügyben érintett, alkotmányjogi panasz előterjesztésére jogosult személynek tekinthetők-e.
- [17] 3.1. Következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata abban, hogy az állami büntető igény érvényesítése érdekében nincs helye alkotmányjogi panasz előterjesztésének.
- [18] Az Alkotmánybíróság már a 40/1993. (VI. 30.) AB határozatban kifejtette: „mivel a bűncselekmények a jogrend sérelmét jelentik és a büntetés jogát az állam gyakorolja, a bűncselekmény sértettjének az elkövető megbüntetésével kapcsolatos kívánsága a büntető igény érvényesítésében csak korlátozott mértékben játszik szerepet (magánindítvány, magánvád). Mivel büntető igénye az államnak és nem az egyéneknek van, az Alkotmány 70/K. § rendelkezéseiből nem következik olyan szabályozás szükségessége, amely a sértetteknek feltétlen jogot adna a büntetőigény bíróság előtt való érvényesítésének követelésére. [ABH 1993, 288, 290.; 13/2001. (V. 14.) AB határozat, ABH 2001, 177, 187.] A 14/2004. (V. 7.) AB határozatában ezt azzal egészítette ki, hogy „[a] bűncselekmények a társadalom jogi rendjének sérelmét jelentik és a büntetés joga kizárólag az államot mint közhatalmat illeti” [ABH 2004, 241, 253.; 1/2015. (I. 16.) AB határozat, Indokolás [80]].
- [19] Figyelemmel volt az Alkotmánybíróság a konkrét esetben arra, hogy az indítványozók az alapul fekvő büntetőeljárás Be.-ben nevesített alanyaként, sértettként jártak el. Indítványukban ugyanakkor nem a terhelt büntetőjogi felelősségre vonásával kapcsolatos kifogásaikat fogalmazták meg, nem azt panaszolták, hogy az állam büntető igénye nem érvényesült, hanem azt sérelmezték, hogy a sértetti minőségükből fakadó jogaik gyakorlásában, igényeik érvényesítésében a büntetőeljárás során akadályoztatva voltak. Az Alaptörvény II. cikkéhez és XXVIII. cikk (1) bekezdéséhez kapcsolódó alapjogi sérelmeiket ezen korlátozásokkal, a sértetti igényérvényesítés lehetőségének a leszűkítésével indokolták.

- [20] 3.2. Az indítványozók az Alaptörvény II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jog megsértését azzal összefüggésben tartották megállapíthatónak, hogy a bíróságok elmulasztották annak a kétséget kizáró bizonyítást, hogy a sértett és a II. rendű terhelt között valóban fennállt-e vérségi, szülő-gyermek kapcsolat. Megítélésük szerint a kérdés tisztázásának azért lett volna elvi jelentősége, mert a vérségi kapcsolat hiánya esetén a II. rendű vádlottat enyhébb felelősség terhelte volna, aminek következtében cselekménye is enyhébben minősült volna.
- [21] Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az indítványozók indokolása nem a büntetőeljárás sértettje, hanem a II. rendű terhelt vonatkozásában vet fel alkotmányossági problémát. Hiába hivatkoztak az indítványozók formálisan arra, hogy a vérségi kapcsolat megállapítása, a vérségi származás kiderítéséhez való jog a sértett önzonossághoz és önrendelkezéshez való jogának a részeként értelmezhető. Kifogásaik tartalmilag arra irányultak, hogy a II. rendű terhelt felelősségre vonásával összefüggésben kialakított bírósági álláspont megalapozottságát megkérdőjelezzék, annak érdekében, hogy a II. rendű terheltet kisebb súlyú bűncselekmény miatt esetlegesen enyhébb szankcióval sújtsák. Indokaikkal nem tudták meggyőzően alátámasztani, hogy a sértettnek olyan hátránya, illetőleg jogséremlme származott a büntetőeljárásban abból, hogy a terhelthez fűződő vérségi kapcsolatát a bíróság nem tette bizonyítás tárgyává, amely az emberi méltósághoz való jog érvényesülése kapcsán alkotmányos aggályokat vet fel.
- [22] Az Abtv. 27. §-a értelmében az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet akkor fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Tekintettel arra, hogy az indítványozók sértetti minőségük vonatkozásában nem tudtak a büntetőeljárásban megvalósult alapjogi jogséremlmet igazolni, kifogásaik nem szolgálhattak érdemi alkotmánybírósági eljárás alapjául.
- [23] 3.3. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az indítványozók jogosultságát az alkotmányjogi panasz indítvány előterjesztésére és érintettségét a támadott bírósági döntés állított alaptörvény-ellenességét illetően az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése kapcsán állapította meg.
- [24] 4. Az Abtv. 29. §-a alapján az indítvány befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [25] A befogadhatóság e törvényi feltételével összefüggésben az Alkotmánybíróság elsőként arra emlékeztet, hogy a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja {erről lásd például: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55]}.
- [26] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog megsértését az indítványozók elsősorban arra alapították, hogy a büntetőeljárásban tanúként hallgatták meg őket, és sem a nyomozó hatóságtól, sem a bíróságtól nem kaptak felvilágosítást arról, hogy sértettként vagy egyéb érdekeltként felléphetnek. A hatóságok mulasztását azért tekintették különösen sérelmesnek, mert a sértetti pozíció többletjogosítványokat biztosított volna számukra: abban az esetben ugyanis, ha az elsőfokú eljárásban sértettként léphettek volna fel, lehetőségük lett volna arra, hogy a vérségi kapcsolat kérdését már az elsőfokú bíróság előtti bizonyítási eljárásban felvessék.
- [27] Az indítványozók kifogásainak az értékelésekor az Alkotmánybíróság jelentőséget tulajdonított annak, hogy a hatóságok mulasztásának következményét az indítványozók egyetlen sérelemben konkretizálták: abban, hogy a vérségi kapcsolat bizonyításával összefüggő indítványaikat és észrevételeiket nem tudták az elsőfokú eljárásban megtenni. Kétségtelen ugyanakkor – és ezt a bírósági határozat és maga az indítvány is alátámasztja –, hogy a másodfokú eljárásban volt lehetőségük az indítványozóknak arra, hogy indítványaikat és észrevételeiket a konkrét kérdés kapcsán előterjesszék, és ezt az indítványozók meg is tették (Fővárosi Ítélet tábla ítéletének 10–11. oldalai). Az indítványozók előadása alapján ugyan felmerülhet annak a lehetősége, hogy a hatóságok nem teljesítették megfelelően tájékoztatási és segítségnyújtási kötelezettségüket a sértetti fellépés lehetőségével összefüggésben, ennek a körülménynek ugyanakkor az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem

volt a jogerős döntés Alaptörvénnyel való összhangjára kiható hatása. Ezt az Alkotmánybíróság abban az esetben tartotta volna megállapíthatónak, ha a sértetti jogok gyakorlásától az indítványozók az eljárás teljes tartama alatt el lettek volna zárva. A joggyakorlás tekintetében megvalósult késedelem azonban a konkrét eset egyedi körülményei alapján nem vetette fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét, így nem alapozta meg az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatát.

- [28] További, a tisztességes eljáráshoz való jog megsértéséhez kapcsolódó indítványozói kifogások szerint a bíróság a másodfokú eljárásban nem biztosított lehetőséget a vérségi kapcsolattal összefüggő bizonyításra. Ennek keretében: a másodfokú bíróság megvonta a szót az indítványozók sértetti képviselőjétől, amikor a vérségi kapcsolatot bizonyítatlanságát taglalta; a sértetti képviselő felszólalását a bíróság a sértett érdekeivel ellentétesnek minősítette, amely a bírósági álláspont szerint ezen felül az eljárás elhúzódását eredményezte volna; továbbá a vérségi kapcsolat bizonyítását a bíróság a II. rendű terhelt büntetőjogi felelőssége megállapítása szempontjából irrelevánsnak tartotta. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozók mindezen kifogásai a büntetőeljárásban folytatott bizonyítással és a bizonyítékok értékelésével összefüggő bírósági feladatok kritikájaként voltak értékelhetők. Az Alkotmánybíróságnak ugyanakkor – az Alaptörvény, valamint az Abtv. rendelkezései értelmében – a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van jogköre, amely által a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja {8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Ebből következően az említett indítványozói kifogások kapcsán érdemi alkotmánybírói eljárás lefolytatásának nem volt helye.
- [29] A tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványai köréből az indítványozók külön is sérelmezték a bírósághoz fordulás jogának a megsértését. Azzal összefüggésben előadták, hogy a nyomozó hatóság és az elsőfokú bíróság a tájékoztatási kötelezettségük elmulasztásával attól a lehetőségtől is megfosztotta őket, hogy polgári jogi igényüket a büntetőeljárásban érvényesítsék. Tekintettel azonban arra, hogy a polgári jogi igény érvényesítésére az indítványozók számára egyéb jogi lehetőség is biztosított, ezen kifogásuk sem vetett fel olyan alkotmányos aggályt, amely kellő indokot szolgáltatott volna a jogerős bírói döntés alaptörvény-ellenességének a megkérdőjelezésére.
- [30] 5. Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek. Ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. március 6.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: IV/1637/2017.

